

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izjela razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.409

Dva naša pomembna jubileja

PROSLAVA TRIDESETLETNICE ZGODOVINSKEGA IN MUZEJSKEGA DRUŠTVA.

Včeraj dopoldne ob 10. se je zbralo v veliki kazinski dvorani odlično mariborsko občinstvo, da prisostvuje lepemu jubileju, ki sta ga slavili dve odlični tukajšnji kulturni ustanovi, namreč 30-letnici obstoja Zgodovinskega društva in Muzejskega društva v Mariboru. S to proslavo pa je bila zvezana še posebno redka svečanost: odlikovanje dveh najzaslužnejših funkcionarjev, predsednika obeh društev prelata g. dr. Fr. Kovarčiča in blagajnika Zgodovinskega društva čiča in blagajnika Zgodovinskega društva upravnik g. Nika Vrabca.

Svečanost je otvoril podpredsednik obeh društev gimn. ravn. v p. g. dr. Tomlinšek, ki je podpredsednik že 7 let, odbornik 15 let in redni član vseh 30 let obstoja obeh društev. V svojem otvoritvenem govoru je dodal zgodovino društev in poudaril, da ne delujejo v njima le moške znanstveniki, ki zbirajo starine in pišejo iz starih knjig in izsledkov nove knjige, temveč javni delavci, ki imajo s sodobnim življenjem naroda in države tesne stike. Nešteti dokumenti iz naše narodne zgodovine so se ohranili le s pomočjo obeh društev in so že praktično mnogo pomagali k naši narodni in državni osamosvojitvi. To se je pokazalo zlasti ob nastanku Jugoslavske države, ko so zastopniki obeh društev na podlagi zgodovinskih dejstev v Parizu dokazali upravičenost naše države na sedanje obmeje in tudi obnovo mejne pokrajine. Trideset plodnih let v znanstvenem, narodnostnem in družabnem delovanju služi v čast in ponos obema društvoma ter prejema zahvalo vsega našega naroda.

Nato je govornik pozdravil vse navzoče občinstvo, posebej pa še podbana g. dr. Pirkmajerja, mestnega župana g. dr. Lipoldja, rektorja ljubljanske univerze g. dr. Slavčiča, zastopnika škofa g. dr. Vrabca, ravnatelja mariborskega bogoslovja dr. Cukalo, zastopnika vojske podpolkovnika g. Nikoličiča, višjega državnega tožilca g. dr. Jančiča, oba tukajšnja okrajna glavarja g. dr. Ipačevca in g. Makarija, senatorja g. dr. Poljaka, profesorje vseh tukajšnjih srednjih šol in njihove ravnatelje gg. Mastnaka, dr. Herica, Kadunca, Dolienca in ravnatelja vinarke šole g. Priolca, predsednika Ljudske univerze inž. Kukovca in vse ostale navzoče. Ob zaključku pa se je spomnil Nj. Vel. kralja, ki nas združuje v vsem in ki so mu navzoči stoje zaklicali trikratni »Živio!« Z navdušenjem je bilo sklenjeno, da se odpošlje vladarju vdanostna brzojavka.

Zatem je prevzel predsedstvo mestni župan g. dr. Lipold, ki je naglasil, da je le v slogi in skupnem delu mogoče napredek naših znanstvenih ustanov. Podčrtal je tudi veliko kulturno poslanstvo, ki ga nosita v sebi obe društvi: prav nič manjša pa ni njuna politična in nacionalna važnost. Z vsem svojim dosedanjim delom sta društvi nad vse dostojno reprezentirali našo kulturo pred vso ostalo državo, kakor tudi pred tujino. Velika zasluga obeh društev pa je tudi v tem, da sta ohranili Mariboru in s tem Jugoslaviji mnogoštevilne dragocene starine in

velevažne dokumente, ki bi sicer nedvomno izginili v nemškem Gradcu. Sedaj združujeta društvi v sebi tri velepomembne kulturne ustanove: muzejsko študijsko knjižnico in vzorno urejen arhiv. Želeli bi bilo še, da bi se čim prej zbrale še slike v posebni galeriji in bi bil tako položen temelj za mariborsko akademijo znanosti.

Za županom je govoril podrobneje o tridesetletnem delovanju obeh društev in njihovih agilih, požrtvovalnih ter skrajno nesebičnih delavcih tajnik društev, arhivar g. prof. Baš.

Nato se je dvignil podban g. dr. Pirkmajer, ki se je zahvalil za pozdrav in izrekel društvoma vse svoje priznanje in čestitke. Sporočil pa je tudi priznanje za veliko kulturno in nacionalno delo z najvišjega mesta, ki je odlikovalo predsednika obeh društev, prelata g. dr. Kovarčiča z redom Jugoslovanske krone III. razreda, blagajnika Zgodovinskega društva in prav tako agilnega delavca v Muzejskem društvu, upravnik mariborske kaznilnice g. Vrabca pa z redom Jugoslovanske krone IV. razreda. Po podrobem življenju in delovanju obeh odlikovancev, jima je podban g. doktor Pirkmajer izročil odlikovanje ob petju priložnostne pesmi, ki so jo zapeli mariborski pevci.

Po čestitkah podbana se je v daljšem, res poetičnem govoru zahvalil za odlikovanje v svojem in v imenu soodlikovane tovariša prelata g. dr. Kovarčiča, ki je naprosil podbana, da sporoči njuno zahvalo na najvišjem mestu. Obema odlikovancema, kakor tudi obema društvoma ob njunem jubileju, so nato izrekli iskrene čestitke, sprejane z upravičenim naglašanjem velikih zaslug župana g. dr. Lipolda, ravnatelja g. dr. Tomlinškega, prof. g. Valesa, inž. g. Kukovca, rektorja g. dr. Slavčiča, kanonika g. dr. Vrabca, g. dr. Cukala in g. prof. Lazara, kakor je g. prof. Baš prečital pismene in brzojavne pozdrave in čestitke, ki so jih društvoma oziroma odlikovancema poslali: Cirilova tiskarna v Mariboru, okrajni glavar g. dr. Trstenjak v Dolnji Lendavi, univ. prof. g. dr. Metod Dolenc v Ljubljani, banovinski spomeniški referent g. dr. Steele v Ljubljani, notar g. Skrabar v Rogatecu, g. Žunkovič v Ptuj, univ. prof. g. dr. Kos v Ljubljani, Leonova družba v Ljubljani, Braća Hrvatskega Zmaja v Zagrebu, arheološki seminar ljubljanske univerze, Geografsko društvo na ljubljanski univerzi, Narodna galerija v Ljubljani, Historičko društvo v Novem Sadu, Slovenska Matica v Ljubljani, društvo »Sola in dom« v Mariboru, Društvo lekarnarjev v Mariboru, Srpska kraljeva akademija v Beogradu, Jugoslovanska akademija v Zagrebu, univ. prof. dr. Ilesič v Zagrebu in Zgodovinsko društvo v Ljubljani.

Opoldne je župan g. dr. Lipold zaključil krasno uspešno jubilejno proslavo naših najvažnejših kulturnih ustanov v vsem Podravju. Popoldne so se člani in gostje podali na izlet v Limbuš in tako v prijetni družbi zaključili svoj lepi praznik.

Evropski direktorij štirih velesil

TRI TOČKE SPORAZUMA MED MACDONALDOM IN MUSSOLINIJE. — PET NAJVAŽNEJŠIH SODOBNIH VPRAŠANJ. — POMISLEKI FRANCOSKEGA TISKA. — MNENJE NEMŠKIH IN ANGLEŠKIH LISTOV.

PARIZ, 20. marca. Po zadnjih, precej zanesljivih informacijah je bil med Macdonaldom in Mussolinijem v vseh točkah razgovora dosežen popoln sporazum. Govori se, da je Macdonald pri reševanju vseh evropskih vprašanj osvojil načelo direktorija štirih velesil, kar je Mussolini predlagal že preteklo leto. Nadalje pa je bil dosežen sporazum tudi še v naslednjih točkah: 1. nemško-francosko zbližanje s posredovanjem Anglije in Italije kot držav podpisnic in prorokaj lokarnskega pakta; 2. revizija mirovnih pogodb v okviru Društva narodov, da se tako preprečijo nasilni poskusi revizije in 3. male države naj bi se priključile tej proceduri z ozirom na hilearhijo držav. Dalje se doznava, da sta bila nemški in francoski poslanik povabljena k sinočnemu svečanemu sprejemu na angleškem poslanstvu, kar se razlaga kot znak, da želi Macdonald in Mussolini, da prisostvujeta nadaljnjim pogajanjem in razgovorom tudi predstavnika Nemčije in Francije.

LONDON, 20. marca. Vsi včerajšnji listi objavljajo informacijo rimskega dopisnika Reuterjevega dopisnega urada, v kateri se poudarja, da sta Mussolini in Macdonald soglasnega mnenja, da v vsej dobi po končani svetovni vojni evropska situacija nikoli ne bi bila tako napeta in težka, kakor je sedaj. Zato je treba nujno delati na organizaciji miru, odstranjujoč pri tem vse težave, ki ovirajo mednarodno sodelovanje. Oba državnika upoštevata pri tem najvažnejši pet problemov, od katerih je odvisen mir. To so v prvi vrsti vprašanja, ki se tičejo razorožitvene konference. Razprava o teh vprašanjih je upoštevala vse možnosti, ki morejo rešiti razorožitveno konferenco, zlasti združitev vseh skupnih točk, na podlagi katerih se bo dala akcija za rešitev konference izvesti po angleškem načrtu, ki ga je predložil Macdonald v Ženevi. Zatem so prišla v razpravo vprašanja, ki se nanašajo na notranji položaj v Nemčiji v zvezi z ohranitvijo nevtralne cone v Porenju. V tej zadevi bosta Anglija in Italija delali zelo previdno, da bosta mogli kot poroka za lokarnski pakt preprečiti vse nevarnosti v tem delikatnem pasu Evrope. Kot tretje vprašanje sta razpravljala o poljskem koridorju, za njim pa četrto vprašanje, ki se nanaša na odnose med Ita-

lijo in Jugoslavijo ter na razmere v Jugoslaviji. Zadnje vprašanje pa se je nanašalo na odnose med Francijo in Italijo. Macdonald je, kakor trdi Reuterjev dopisnik, zahteval od Mussolinija, kakor pač more zahtevati zdrav in uravnotežen človek od prav takega človeka, da stori z njim vred vse, kar se da storiti za rešitev kontinenta, ki kaže vedno nevarnejše znake besnosti. Pri tem je Macdonald povabil Mussolinija, da Italija sodeluje z Anglijo, Francijo in Ameriko na utrditvi miru v Evropi in na svetu.

RIM, 20. marca. Ministrski predsednik Macdonald in zunanji minister sir John Simon sta danes jutraj odpotovala v Pariz, kjer bosta ostala le kratek čas, da obvestita francoske državnike o poteku in uspehu obiska v Rimu. Francoska vlada je bila o vsem poteku rimskih razgovorov sproti obveščana. Francoski tisk se trenutno bavi zelo podrobno z italijanskim načrtom direktorija štirih velesil. Pri tem naglašajo listi Macdonaldovo izjavo, da se malim državam ni treba bati, da bi ne bile dovolj zavarovane. Po mnenju nekoga dela francoskega tiska se po ustanovitvi takega direktorija ne bi dala spraviti v sklad z zvezo Francije, Male antante in Poljske. Mussolini gre za to, da bi izoliral Francijo in tako spremenil teritorialno sliko Evrope. Francoski tisk naglašja dalje, da bi bilo boljše, če bi se zveza štirih velesil združila z Društvom narodov in ga tako pomladila. Pogoj usvavitve direktorija je italijansko-francoski sporazum, v prvi vrsti pa sporazum med Nemčijo in Francijo, ki ga otežuje Hitlerjeva vlada. Listi objavljajo brez vsakega sovražstva stališča svoje pomisleke proti direktoriju štirih. Od Macdonalda, ki dospe danes v Pariz, se bodo zahtevale na vsak način podrobne informacije.

BERLIN, 20. marca. Listi poročajo na kratko o rimskem sestanku in pišejo, da bi bilo uresničenje direktorija štirih zmogočno ustvariti podlago za evropski mir. Na vsak način pa bo treba počakati na izjavo Francije.

LONDON, 20. marca. Angleški tisk posebej rimskemu sestanku veliko pozornost in piše med drugim, da bi bila ustanovitev direktorija štirih, kakor ga predlagata Mussolini in Macdonald, začetek docela novega obdobja miru v Evropi.

Mala antanta in Macdonaldov načrt

PARIZ, 20. marca. Ženevski dopisnik agencije Havas pravi v svojem včerajšnjem poročilu o predvčerajšnjem sestanku predstavnikov držav male antante v Ženevi med drugim naslednje: »Predstavniki male antante so se sestali v soboto v Ženevi pod predsedstvom jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Bogoljuba Jevtića in izmenjali med seboj svoja stališča glede Macdonaldovega razorožitvenega načrta. Ta izmenjava stališč je ugotovila, da so države male antante pripravljene proučevati in razpravljati o angleškem načrtu popolnoma nepristransko in z željo, da tudi one pripomorejo k naporom, ki jih je storila Ženevska razorožitvena konferenca. Predstavniki male antante so z zadovoljstvom ugotovili, da vseh tre Mac-

donaldov načrt tudi posamezne določbe francoskega konstruktivnega načrta, ki so ga že prej odobrile vlade držav male antante.«

RUSKA NAROČILA V FRANCIJI

PARIZ, 20. marca. Včerajšnji »Matin« objavila neki dopis iz Nancyja, v katerem se naglašja, da se opaža v glavnih rudarskih in kovinarskih središčih Lorene, zlasti v tovarnah v Ajasu in Rombasu, velika živahnost, ker je naročila sovjetska vlada v Franciji 18.000 ton jekla. Izgleda, da je sovjetska Rusija ustavila vsa nadaljna naročila jekla pri nemških tovarnah in da naroča odslej vse jeklo pri francoski kovinski industriji kot v znak represalij proti Hitlerjevi protibolševiški akciji. Končno se pravi v dopisu, da so izzvala sovjetska naročila zelo živahno gibanje med delavci zveze za mozelko oblast.

Sprejetje proračuna v podrobni debati

ZA PRORAČUN JE GLASovalo 243. PROTI SAMO 12 POSLANCEV.

BEOGRAD, 20. marca. Narodna skupščina je danes jutraj ob 4. končala podrobno debato o državnem proračunu in ga je dopoldne ob 10.30 uri sprejela v končnem glasovanju 243 proti 12 glasovom. Skupščina sta bila predložena nato predlog zakona o razpisu in obvezni fizični vzgoli naro-

dat, ki ju je izdelal minister za telesno vzgojo in pa predlog zakona o obveznem organiziranju kmetov, ki ga je izdelal poslanec dr. Vošnjak. Za proučitev teh predlogov so bili izvoljeni posebni odseki. Sprejeta je bila tudi konvencija z Romunijo glede železnih

Dnevne vesti

Iz strokovnega pokreta privatnih nameščencev

Za občni zbor Društva zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru, ki bo v petek, dne 27. marca v mali dvorani Delavske zbornice (palača OUZD) ob 20. uri, je med nameščenci veliko zanimanje. Gotovo bo to zborovanje nudilo vsem onim, ki imajo smisel za strokovni pokret privatnih nameščencev, dovolj zanimivega, saj se ga udeležijo tudi odlični organizatorji Zveze društev privatnih nameščencev v Ljubljani, tovariši predsednik ZDPN Zemljčič, podpredsednik Pokojnišnega zavoda za nameščence Evgen Lovšin in tajnik ZDPN dr. Kosti, ki bodo podali stvarna in podrobna poročila, med drugim o važnih določilih novega obrtnega zakona, delovanju naših socialnih zavodov, tako Pokojniškega zavoda za nameščence kot Trgovske bolniške podporne blagajne v Ljubljani. Gotovo bo marsikoga zanimala tudi borba Zveze proti nameščenju tujcev v naših obratih, kateremu vprašanju bomo posebno še odsej posvečali kar največjo pažnjo. ZDPN bo v tej odločni akciji s pomočjo organiziranih nameščencev Jugoslovancev gotovo uspelo, da bo to vprašanje enkrat za vselej povoljno rešeno in da pridejo naši brezposelni nameščenci tudi do svojega kruha.

Privatni nameščenci! Pozivamo vas, da agitirate med svojimi tovariši za odlično udeležbo zborovanja. Pripeljte s seboj tudi neorganizirane, da bodo posneli posebno oni iz poročil, kako potrebna je starovska organizacija in da ne sme v tej borbi za stanovske interese med nami biti nameščenca, ki bi stal ob strani tega pokreta. Naj se zavedajo oni nameščenci, ki niso z nami, da delajo proti svojim vitalnim interesom, kot tudi interesom vseh nameščencev.

Hočemo in moramo zbrati v svoje vrste vse privatne nameščence. Gotovo bo združena armada privatnih nameščencev dovolj močna, da primerno zaščiti vse nameščence ter da v odločni borbi doseže nameščencem primeren socialen položaj.

Ta teden posvetite torej člani društva vsaj eno uro svoji organizaciji s tem, da pridobite v svojem okolišu za društvo neorganizirane nameščence.

Občni zbor naj bo dostojna manifestacija privatnih nameščencev!

† Dr. Urban Lemež. Ugledno Lemežovo družino v Slovenski Bistrici sta začela v zadnjih dneh dva huda udarca. Pred dnevi ji je umrl v Zagrebu sin, v soboto popoldne pa mu je sledil oče dr. Urban Lemež. Z dr. Lemežem je legel v grob mož, ki ga bodo Slovenjebistričani težko pogrešali. Pokojnik je stal vedno na čelu narodnih mož in je bil v najhujših časih vodja slovenskega pokreta. Bil je ustanovitelj podružnice Ciril-Metodove družbe, skupno z dr. Vošnjakom je ustanovil Slovenjebistriško posojilnico in Narodno čitalnico. Kakor povsod, je dr. Lemež pomagal ustanavljati tudi Sokola in razne druge nacionalne organizacije. Njegovi nevenljivi zaslug ne cenijo samo Slovenjebistričani, ampak vsi, ki se spominjajo koliko živosti, odločnosti in pridnosti je bilo pred vojno treba za vsak korak slovenskega napredka. Kljub svojim 75 letom je bil še čil in krepak in ga je smrt nenadoma iztrgala iz vrst uglednih narodnjakov. Bodi mu trajno ohranjen časten spomin!

† Doktor Josip Mantuani. Preteklo soboto zvečer je umrl v Ljubljani bivši ravnatelj Narodnega muzeja, dvorani svetnik in univerzitetni profesor v pokloju dr. Josip Mantuani v starosti 73 let. Pokojnik je bil eden naših najuglednejših znanstvenikov, ki je posvetil vse svoje bogate sile naši prosveti.

Smrt župnika dr. Potzingerja. Preteklo soboto je preminil v Gradcu dr. Leopold Potzinger, župnik v Apačah. Pogreb bo jutri v Gradcu. Pokojnik je župnikoval v Apačah nepretrgoma 24 let in je bil zelo priljubljen in čestit mož. Blag mu spomin!

Iz orožniške službe. Iz Marenberga je premeščen kot orožniški komandir Franc Šušigoj.

Jožeta Volčiča zadnja pot. V soboto popoldne je bil pogreb pokojnega mizarkega mojstra in znanega narodnega borca Jožeta Volčiča iz mrtvašnice pobreškega pokopališča ob ogromni udeležbi prebivalstva. Mestno občino je zastopal g. dr. Lipold. Na zadnji poti so ga spremljali Sokoli v kroju in civilu in vsa tukajšnja gasilska društva z prapori. Po blagoslovitvi so dvignili krsto na rame trije Sokoli in trije gasilci ter jo ob spremljevanju godbe »Drave« odnesli k odprtemu grobu, kjer se je od pokojnika poslovilo več govornikov. Naj mu bo lahka domača gruda, ki jo je tako ljubil!

Važno gospodarsko predavanje za dijake. V prostorih Ljudske univerze v kazinskem poslopju je predaval večeraj dopoldne tukajšnji dijaški mladini, združeni pod okriljem dijaškega društva »Napredek«, istočasno ko je bila v zgornjih prostorih proslava jubileja Zgodovinskega in Muzejskega društva, inspektor Privilegirane agrarne banke g. Miloš Štibler iz Beograda o združništvu kot gospodarski obliki bodočnosti. Predavatelj je prejel za svoja poljudna podana in zelo aktualna izvajanja toplo zahvalo vseh navzočih.

Slovanski jezikovni tečaji se prično z današnjim dnem. Drevi ob 18. bo poučeval ruščino kand. prof. Borko; v sredo ob 18. uri češčino prof. Oven; v petek ob 18. uri pa poljščino kand. prof. Bojc. Ura se bo na željo poznejših prijavljenec še mogla spremeniti. Pouk bolgarsčine se prične pozneje. Slovanski jezikovni tečajji bodo v III. nadstropju Delavske zbornice, kjer ima tudi Slovanski krožek svojo pisarno. Kdor se namerava udeleževati slovanskih jezikovnih tečajev, pa se še ni prijavil, naj stori to v poslovnih urah zveze med 14. in 16. uro ob ponedeljkih, sredo in sobotah v pisarni Delavske zbornice.

NOVE SREČKE

DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE DOBITE ZOPET V UPRAVI
»JUTRA« IN »VEČERNIKA«
GOSPOSKA 11. MARIBOR

Sezona na Dravi se je začela. Pod vplivom izredno toplega solca je oživila večeraj tudi že naša Drava, v prvi vrsti seveda središče vsega vodrega sporta, naš moderno urejeni otok. V razmeroma še zelo hladni vodi — saj ni čudno, ko se polni struga Drave vendar še v pretežni večini s talečim se snegom in ledom — je bilo že precej trdozivejših kopalcev, na v solcu bleščečih se valovih pa so drseli gibčni čolnari naših veslačev. Za sportniki ni nikakor hotel zaostati njihov »krušni oče«, restavratorec g. Jožko Majdič, ki je že odprl na otoku svoje gostoljubne prostore in postregel z izbranimi dobrotami svoje kuhinje in kleti okrepčila potrebnim Mariborčanom.

Koncert narodne pesmi. Dne 3. aprila bo priredil pevski zbor »Ferialnega saveza« svoj letni koncert, da s tem pokaže staršem in ljubiteljem mladine, sad svojega vztrajnega kulturnega delovanja.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek predava g. univ. profesor arhitekt Vurnik iz Ljubljane na podlagi skopičnih slik o sodobni arhitekturi in o gradnji mest.

Posestno gibanje. Gostilničarka Dobljekarjeva je prodala gostilno »Lovski dom« v Krčevini gostilničarki Franji Orlovi iz Ptuj; Heinrichovo gostilno na Tezmem je kupila gostilničarka Vreznarjeva iz Svečine; Sernčev žago v Selnici ob Dravi pa je kupil veletrgovec Göttlich iz Maribora.

Proti povečanju brezposelnosti v večjih mestih. Po nalogu kraljevske banske uprave dravske banovine se opozarjajo brezposelni delavci, da naj ne zapuščajo domačih občin in naj ne hodijo v mesta iskati dela, ker ni upanja, da bi ga dobili niti da bi bili deležni kake podpore. Pač pa naj skrbje domače občine, da se bodo njih nezaposleni občani zaposlili pri domačih zaslonih delih.

Primarij dr. Božidar Lavrič, kirurg, ordinira Cankarjeva ulica 10 od pol 3. do pol 5. ure.

Šahisti, pozor na Bogoljubova! V torek 21. t. m. bo ob 20. uri v restavraciji hotela »Orel« velika simultanka. Število udeležencev poljubno. Takša zmerna! Vsi, ki hočete igrati, prinesite deske in figure s seboj. Kibici dobrodošli! Vstop prost.

Tekmovanje za šahovsko prvenstvo mariborskih klubov končano. Tudi v tretjem kolu, ki se je večeraj dopoldne odigralo v lovski sobi hotela »Orel«, je zmagal Mariborski šahovski klub, in sicer je porazil s 7:1 klub »Triglav«. Dijaški klub »Napredek« je zmagal nad železničarji s 7 in pol proti pol točke. Kot končni zmagovalci je izšel iz tega turnirja najstarejši šahovski klub v Mariboru »Mariborski šahovski klub« ki je od 24 dosegljivih točk dosegel 20 točk. Na drugem mestu je »Napredek« s 13 in pol točke, na tretjem »Triglav« z 9 in pol točke in na zadnjem mestu je »Železničar« s 5 točkami. Prehodni pokal, ki so ga kupili vsi imenovani klubi skupno, si je torej priboril za leto 1933 Mariborski šahovski klub. Tekma je pokazala, da je med novimi klubi, zlasti v srednješolskem, več prav dobrih moči, ki bodo v kratkem dosegli nedvomno še lepše uspehe. Zvečer je bil pri »Orlu« sestanek vseh klubov, na katerem se je sklenilo, naj se priredi v prihodnjem mesecu tekmovalje med najmočnejšimi člani klubov, in sicer po coup-sistemu. To tekmovalje bo zelo pomembno za šahovsko gibanje in razvoj v Mariboru.

Za pomožno akcijo za siromašne sloje Maribora so nadalje darovali: Josip Urban, trgovec, 30 kg krušne moke; Božidar Guštin, trgovec, 300 kg premoga; ing. Hermann Reiser, posestnik, 3 metre drv; trgovec Bregar, 2 para čevljev; Leopold Güsel, trgovec, 5 vreč krušne moke; Ludovik Ornik, trgovec, 3 dežne plašče; Matija Obrat, trgovec, 2 postelji; Leopold Vukič, 3 metre hlačevine; Branko Mejovšek, trgovec, 1000 kg premoga; Josip Tscheligi, pivovarnar, sodček žganja; Ludvik Uhler, trgovec, 10 kg sira; Hubert Lukmann, posestnik, sodček žganja; Josip Skaza, trgovec, 25 kg fižola in 200 kg zelja; Marija Linningerjeva, posestnica, 200 kg krompirja; Teja Zupančeva, posestnica, vagon drv; Marija Družkovičeva, zasebnica, 14 otroških oblek; Ivan Zamuda, pekovski mojster, 40 kg kruha; Slavko Tičar, trgovec, meter drv; trgovec Janoš, razno blago; Anton Breclj, posestnik, meter drv in neimenovani 2 odeji. Vodstvo Pomožne akcije se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje za darovano blago in zneske.

Fotografije za legitimacije. Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja vse, ki zapošlujejo trgovske potnike in jim morajo po obstoječi naredbi preskrbeti potniške legitimacije s slikami, na razpis banske uprave, po katerem se morajo odklanjati vse slike za legitimacije, ki niso izdelane od poklicnih fotografov. Z ozirom na to okrožnico opozarja zbornica vse trdke, ki bodo prošile za izdajo potniških legitimacij, da ji pošljejo sliko, ki bo opremljena z žigom, odnosno s firmo upravičenega fotografa, ker se bodo sicer slike, ki bi bile izdelane od neupravičenega fotografa, zavračale.

Otvorjen rečni promet. Vse dunavske parobrodarske družbe v naši in drugih državah javljajo, da je zopet odprt celotni promet na Dunavu in se blago sprejema v prevoz na vseh postajah, navedenih v dunavskem plovnom redu.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 5.4 stopinje nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 5.2 stopinje nad ničlo; barometer je kazal pri 13 stopinjah 732.2, reduciran na ničlo pa 730.6; relativna vlaga 69; vreme je oblačno in vetrovno.

Grajski kino: Danes zadnji dan »Atlantida«. V torek in sredo sijajna veselogra, zadnjič v Mariboru: »On in njegova sestra«. Vlasta Burjan, Anny Ondra in Róda Róda v glavnih vlogah. V četrtek svečana premiera enega najboljših letošnjih filmov: »Črni huzar« s Konradom Veidtom in Mady Christiansovo v glavnih vlogah.

Kino Union: Danes zadnjič »Jaz podnevi, Ti ponoči« z Willjem Fritschem in Käte v Nagy. Od torka dalje že dolgo pričakovani krasni film »Glas sreca« z Gustavom Fröhlichem. Cenjeno občinstvo prosimo za pravočasno nabavo vstopnic vnaprej.

Na odno gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 20. marca: Zaprtó.

Torek, 21. marca ob 20. uri »Grob neznanega vojaka«. Red A. Zadnjič. Znižane cene.

Sreda, 22. marca: Zaprtó.

»Orfej v podzemlju«, znana burleskna opera francosko-židovskega skladatelja J. Offenbacha, ki je napisal vsega skupaj 102 oderski deli, bo doživela premiero v kratkem. Glasba tega dela je klasična, snov pa parodiistično-satirična. Dirigira kapelnik Herzog, režira J. Povhe kot gost, nastopijo: Udovičeva, Barbičeva, Gorinskova, Starčeva, Savinova, Zakrajškova, Dragutinovičeva, Sancin, Kovič P., Medven, Rasberger, Gorinšek, Haraštovič in Skrbinek.

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespianju, utrujenosti, pobotosti, tesnobi, imamo v naravnih »Franz Josefovih« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi takoj preženemo. Sloviti zdravnik priznava, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Grajski kino v četrtek Črni huzar

Konrad Veidt, Mady Christians
Eden najlepših in najboljših filmov tega leta

Neupravičeno plačevanje telefonskih govorilnih pristojbin. Drvska direkcija pošle in telegrafa opozarja vse tiste telefonske naročnike, ki imajo svoje telefone postavljene v javnih lokalih (kavarnah, hotelih, restavracijah, bifejih, gostilnah itd.) in zahtevajo za uporabo telefona v lokalnem prometu plačilo pristojbine, na § 78, točka II-3 zakona o pošti, telegrafu in telefonu, ki določa: Z denarno kaznijo od 300 do 5000 Din se kaznuje telefonski naročnik, ki zahteva za uporabo telefona kakršnekoli pristojbine brez odobritve prometnega ministra. Ako se to ponovi, se takemu naročniku lahko vzame telefon.

Pustošenje sadnega drevja ob državnih cestah je že nekaj pomladi, ko cestarji »snažijo« drevje, v javnosti vzbudilo ogorčene proteste proti takemu ravnanju. Z veliki stroški se je zasadilo to drevje in se prepustilo oskrbi cestarjem, ki si že več časa na njem priskrbujejo svoje kurivo. Nihče jim ni pokazal, kako se čisti sadno drevje, zato pa izgleda danes ko mučenik. V Mariboru imamo sadjarsko šolo, ki bi čisto lahko poučila cestarje, kako naj ravna s sadnim drevjem. Seveda sama jih ne more klicati v šolo, lahko bi pa to zaukazalo oblastvo. Škoda, ogromna škoda se dela na ta način, zato je menda opravičeno, če tudi v zaščito obcestnega drevja zahtevamo drugačno postopanje!

Sejem za prašiče. Na sejem 17. t. m. je bilo pripeljanih 166 prašičev. Kupčija je bila dobra in je bilo prodanih 111 živali. Cene so nekoliko padle in so prodajali: 5 do 6 tednov stare po 120—125 Din; 7 do 9 tednov stare 140—180 Din; 3 do 4 mesece stare 250 do 380 Din; 5 do 7 mesecev stare 450—530 Din; 8 do 10 mesecev stare 550—580 Din in leto stare 800 do 1000 Din. Kilogram žive teže 7.50 do 8 Din, mrtve pa 11.50 do 12 Din.

Poskušeni samomor. V samomorilnem namenu je pretekli petek zvečer izpila 30letna zasebnica Lidija W. večjo količino neke strupene tekočine. Nezvesto so jo reševalci prepeljali v bolnišnico, kjer so jo rešili zdravniki prostovoljne smrti.

S policije. Na hodniku neke gostilne v Dravski ulici je udaril 23letni elektro-monter Rudolf Š. trgovskega potnika Božidarja Vencla večkrat s pestjo po glavi tako, da je Vencel močno krvavel. Po svojem junaškem dejanju je Š. pobegnil v temno noč in ga policija še ni mogla izslediti. Trgovski s sadjem Heleni Erberjevi je neki neznanec na zvit način poneveril vrečo orehov in jo oškodoval za približno 300 Din. Kuharici Amaliji Potočnikovi pa je spreten žepar izmaknil med nakupovanjem na Glavnem trgu usnjeno denarnico z manjšo vsoto denarja.

Med sirenami Jožefovanja

REPORTERSKE SLIČICE IZ NEDELJSKEGA »PRATRA« V STUDENCHI.

Ob najlepšem toplem vremenu in v zlato pomladanskem solncu je vabil včeraj oguljeni zvonik sv. Jožefa v svojo godovno kraljestvo. Stoteri sejmari in tisočeri romariji so vsak po svoje proslavljali studenskega patrona. Od jutra do večera se je valila tisočglava množica med krikom in vikom, med vriščem in truščem gori in dol.

Na videz povsem harmonično se je razvijalo hrupno praznovanje in riti tetka kriza ni mogla občutno kvariti dobrega razpoloženja.

Sejmari in drugi prodajalci so ponujali in hvalili, kar se je dalo. Prišle so celo Hrvatice iz Podravja, kjer je domača obrt platnenih izdelkov še dobro razvita. Kričavi Ribničani z običajnimi kuhaličnicami in s »suho robo« so še precej iztržili. Največ zanimanja pa je množica kazala za sladkarije, kakor da bi si z njimi mogli slajšati bridko življenje sedanosti.

Lajne, bobni, činele in fanfare so dvigale zanimanja med ljudstvom tako, da je živčna napetost rastla do skrajnosti. Zlasti hreščeca godba na prastara godala je delala obupno reklamo za svoj vrstni cirkus. Zagorele in rališpane ciganke, našemljeni in raztrgani cigani so vabili za »malenkost« treh dinarjev v svoj šotor na Brglezovem dvorišču.

Nepogrešljiva objekta Jožefovega pratra sta krokočil in velikanska indijska kača. Vsekakor čudovita stvar, odeta v temno romantiko! Gledalcev povsod dovolj. Ljudstvo hoče videti čudeže, morja čudeže, ki ozdravijo današnji svet!

Pri električnih vrtljakih, premikajočih se stopnicah in pri ameriški drski je bil nevaren drenj. Ljudje so se kar trgali za vstop po 2 Din, da ne zamude izredne prilike. Tri minute zračnega po-dviga za 2 Din, t. j. za 4 žemlje — je vendar »bagatela«, vredna opojnega vrtinca okrog sveta...

Strelišča so v dobi večnih razorožitvenih konferenc sijajna igranja. Od zahoda in severa prihaja rožljanje orožja, zakaj bi neprestano ne bobnele puške in zakaj bi top ne razbijal venomer trdnjave?! »Škoda, da nimajo strojníc, to bi bil šele — hec!« je vzkliknil mladenci, ves navdušen nad doseženimi uspehi.

Zbijanje cilindrov z glave je še vedno moderno. Nekdanje svetovnovojne kapacitete so nadomestili sodobnejši oblasti: Mussolini, Hitler, Staljin in še druge osebnosti so tarče številnim strel-

cem. Včeraj so mnogi videli, da je težko razbiti cilindar — avtoritetam.

Zapeljivi hazard s kolesom išče še vedno svoje žrtve. »Stavi 1 Din in dobiš 10 Din!« tako kliče lastnik pod rdečo marelo. Mladina stavi in — izgubi težko prisluženi ali z ljubeznijo podarjeni dinar. Tudi žrtve so neizogibne.

S posebnim občutjem doživlja človek tak dirindaj. Zdi se mu, da je vse zaradi njega, vse ga upošteva in ceni, on išče, izbira, poizkuša in — kupuje.

Zadnji prihranki gredo v gostilno. Polne dima in do zadnjega kotička nabite so bile sinoči vse krčme. Harmonike, celo jazz-bandí so dvigali plesa željne mlade in stare Jožke in Jožice.

Huda pa je bila konkurenca pri jestvinah, čeprav je apetit beležil visoko konjunkturo. Na vsakih 10 korakov so dišale pristne in nepristne klobasice. Pravijo, da je šlo sinoči precej mesne robe dobro v denar.

Ob robu ceste so kazali svoje pohabljenе ude številni berači. Bilanca je bila še dokaj ugoden. Odkar imamo najmanjše novce po 25 par, je človekoljubje napredovalo vzlic krizi za 100%. Nekdanje »črne pare« so na veliko veselje beračev — izginile. Po berglah in palicah so zvečer smuknili v bolj stranske gostilne, kjer so ob kozarčkih modrovali o slabih časih...

Med vrtoglavi živzavom so hodili še posebni »berači«: v imenu Rdečega križa so klicali na pomoč vse one, ki jim ob dobri volji in hrupni zabavi skrb za ubogo mladino ni ostala tuja. Večina se je rada odzvala, le nekatere je omamila in preslepila dolina šentflorjanskega... Tej ni mogla letos do živega rati kriza, ki je sicer na jeziku vsem in povsod.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah

Družabni večer Jadranske straže. V soboto, dne 11. t. m. smo imeli pri nas v Sokolskem domu družabni večer Jadranske straže, ki ga je priredilo tukajšnje poverništvo J. S. Dasi obisk prireditve ni bil takšen, kakor bi bilo želeli, je kljub temu vsa prireditve potekla prav animirano. Uvodoma smo poslušali tri kratka predavanja, in sicer o pomenu morja za našo državo, o lepota Dalmacije in o ciljih »Jadranske straže«. Navdušeno odobravanje je žel za svoj

pesniško zasnovani govor g. Janež, učitelj na naši meščanski šoli. Nastopil je tudi naš moški zbor, ki je zvonko zapel celo vrsto pesmi. Kot posebnost omenjamo še to, da so bile stene velike dvorane okrašene z originalnimi slikami našega znanega umetnika prof. Širka. Slike so nam živo predočevale lepoto na-

še riviere in življenja ob njej. Moralen uspeh večera je bil prav zadovoljiv; pričani smo, da si je J. S. pridobila novih prijateljev med našimi občani, kar bo gotovo lepo priznanje našemu poverjeniku g. S. Strmšku, učitelju na naši mešč. šoli, ki je vso prireditev prav spretno aranžiral.

Sport

SK Železničar: SK Hermes (Ljubljana) 9:2 (3:1)

Na igrišču ISSK Maribora se je včeraj popoldne odigrala prva tekma v tekmovalju železniških klubov za pokal prometnega ministra. Srečala sta se ljubljanski SK Hermes in mariborski SK Železničar. Hermes je še nedavno odpravil moštvo Ilirije z močnim rezultatom 7:3, zato se je tudi pričakoval izid včerajšnje tekme z izrednim zanimanjem.

Ljubljanci pa niso izpolnili pričakovanj. Vseh 90 minut so bili izrazito inferiori nasprotniku, in če so doživeli poraz 2:9, se lahko pri tem tolažijo, da debakel ni bil večji, saj bi poteku igre mnogo bolj odgovarjal dvoštevilčni rezultat! Od vsega početka jih je nasprotnik potisnil v defenzivo, iz katere so se le mimogrede rešili za nekaj bežnih trenotkov, do resnejše akcije pred nasprotnim golom so se povzpeli menda le trikrat. V moštvo Hermesa je bila ožja obramba še najsolidnejši del, napad je nekajkrat skušal uporabiti nekaj redkih uporabnih žog, ki mu jih je serviral kriška vrsta, preko tega pa tudi ni prišel. Krilci so bili izrazito slabi, saj jih sploh nikjer ni bilo. Železničarska napadalna vrsta jih je igranje preigravala in prihajala po mili volji v kazenski prostor.

Domačini niso zaigrali v velikem stilu, manjkala je prava volja, elan in požrtvovalnost. Najboljša formacija je bila napadalna vrsta, najslabši mož pa je bil nedvomno vratar Pišol.

Goli so padli: v prvem polčasu v 4. minuti po Paulinu, v 10' izenači H. 1:1, v 13' doseže Pezdíček zopet vodstvo in v 28' isti igralec zviša na 3:1. V drugem polčasu je bil v 4' Ronjak uspešen, v 13' zopet Ronjak, v 15' Paulin, v 20' Ronjak, v 28' Golinar, v 37' Pezdíček in v 38' postavi Hermes končni rezultat 9:2.

Sodil je g. Nemec. V predtekmi je Rapidova mladina zmagala nad Železničarjevo z 2:1 (1:1). Sodil je g. Bergant.

Dopolodne sta odigrala »Maribor« in »Svoboda« na igrišču »Maribora« prijateljsko tekmo. Rezultat je bil

SK Svoboda: ISSK Maribor 2:1 (2:0).

ISSK Maribor, ki je nastopil v kombinirani postavi, je bil sicer v premoči, vendar številnih zrelih situacij ni znal izrabiti, deloma mu je to preprečil tudi izborni vratar SK Svobode. Sodil je g. Vesnaver.

Predtekmo sta igrali mladini »Maribora« in »Svobode«. Tekma se je končala z zmago »Maribora« v razmerju 4:2 (4:0).

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo.

Zagreb: Gradjanski:Hašk 2:0 (1:0).
Osijek: Jugoslavija:Slavija 1:0 (0:0).
Split: Hajduk:Primorje 3:0 (2:0).
Beograd: BASK:BSK 4:3 (1:1).

Ostale nogometne tekme.

Budimpešta: Madžarska:Češkoslovaška 2:0 (1:0).
Praga: Praga:Budimpešta 2:1 (1:1).
Pariz: Praga:Pariz 2:1 (1:1).
Berlin: Nemčija:Francija 3:3 (2:1).
Gradec: Sturm:Sportklub 3:0 (1:0);
GAK:Donawitz 2:1 (1:1); Wacker:Kapfenberg 4:3 (2:1); Südbahn:Kastner & Öhler 1:1 (1:0).

Tekmovanje za prvenstvo Maribora v cross-countryju.

SK Železničar je včeraj dopoldne priredil na svojem novem igrišču na Tržaški cesti tekmovalje v cross-countryju za prvenstvo Maribora. Za tekmovalje sta prijavila moštvi le Maraton in Železničar. Proga je merila 7550 m, tako da je moral vsak tekmovalac absolvirati 12 krogov. Rezultati so bili naslednji: 1. Germovšek (Maraton) v času 27:58,3, 2. Straub (Žel.) 28:43, 3. Podpečan (Žel.) 28:8, 4. Herič (Žel.) 28:39,3, 5. Štrucelj (Maraton) 28:52, 6. Govedič (Žel.) 29:9, 7. Sekolec (M) 29:43, 8. Seidler (M) 30:25 in 9. Znojil (Žel.).

Germovšek si je včeraj drugič priboril častno darilo SK Železničarja, in sicer lep srebrni prehodni pokal. Kot moštvo so zmagali Železničarji s 15 točkami pred Maratonom, ki je dosegel 21 točk.

Pol Negri:

Moški, ki sem jih ljubila

Kako pust bi bil svet brez ljubezni! Smeši se, kdor se je sramuje. V svojem srcu si hranim spomin na moške, ki sem jih ljubila, in na ljubavne dogodke, ki sem jih doživela v svojem življenju.

Bila sem v sedemnajstem letu, ko sem spoznala prvo pravo ljubezen. Takrat sem bila na Ruskem in sem uživala velik sloves na odru carskega gledališča v Varšavi. Neki dan je potrkal na vrata moje garderobe gospod, umetnik, ter me prosil, da bi me smel slikati.

Nisem ga marala pogledati, a ni hotel oditi, in tako je naposled stal pred menoj. Pogledala sva si v oči in v tistem hipu zaljubila. Slikal je in slikal in zaročila sva se, preden je bila slika gotova. Dan poroke sva že določila, ali pripetila se je neizgoda.

Moj ljubi je težko zbolel. Zdravniki so dognali hitro zavratno sušico. Moje delo v gledališču je izgubilo zame svoj dom. Odpovedala sem svoj engagement, da sem mu mogla streči. Trdno sem bila prepričana, da ga moja silna ljubezen ozdravi, če ga vobče more ljubezen rešiti. Pa vse zastonj! Bolehal je bolj in bolj in končno je ugasnil nekega oblačnega decemberskega popoldne v mojem naročju.

Ljubezen, ki se vname pri prvem pogledu, je meni usojena. Nekoliko kasneje, ko sem dosegla prve sijajne uspehe, kakor filmska zvezda v Berlinu, sem se vrnila v Varšavo, da bi posetila svojo mater. Ko je minil dopust, sem morala zopet v Berlin za novo pogodbo. Na meji so mi zaplenili poljski carinski uradniki vse dragocenosti, bisere, uhane in

celo prstane. Besnela sem in jokala, pa so mi rekli, da ne smem odnesti iz Poljske nobenih draguljev.

Samo en človek je bil, ki bi mi mogel pomagati — komandant. Nisem ga poznala po imenu, ali odpeljala sem se pred njegov urad. Šla sem skozi stražo in stopila v poveljnikovo sobo. »Opleni-li so me!« sem kriknila skoraj v joku. »Oropana sem svojih dragocenosti! Prosim, da se mi nemudoma vrnejo.«

Ljubezen ali čast.

Za pisalno mizo se je vzravnal visok, lep mož v uniformi poljskega polkovnika.

»Odpustite, gospodična,« je resno pripomnil, »ne poznam vašega imena.«

»Pol Negri,« sem srdito odgovorila, »s cesarskega gledališča v Varšavi in v Berlinu. Odločno zahtevam, da se mi moje dragocenosti takoj vrnejo.«

»Vsekako, gospodična. Dovolite, da se vam predstavim. Jaz sem grof Domski, vam na razpolago.«

Globoko se je priklonil in poljubil podarilo mu roko. To me je genilo. Vzdignil je glavo in najine oči so se srečale. Vedela sem, da se me je doteknila moja usoda. Kesenje mi je pripovedovalo, da je tudi on občutil tisto čudno vznemirjenost v trenutku, ko so se njegove ustnice doteknile moje roke in da se je njegovo življenje z mojim združilo.

Štiri tedne pozneje me je spremljal v Berlin. Prepričana sem bila o njegovi ljubezni do mene. In ko me je prosil, da bi postala njegova žena, sem privolila. Kmalu nato se je izvršila najina poroka in nastanila sva se na njegovem gradu v Poljski.

Minilo je nekoliko srečnih mesecev, ko

sem prejela prijazen poziv, da bi se vrnila k svojemu delu v Berlin. To je bil začetek usojenega konca najinega romančka. Moj mož je menil, da sem se odpovedala svojemu življenjskemu poklicu, ko sem postala grofica Domška. Prepovedal mi je zapustiti grad in iznova postati igralka.

Trikrat so me poklicali iz Berlina. Po tretjem pozivu sem videla, da se moram odločiti ali za svojo ljubezen ali za svoje delo, pa je delo zmagalo. Izginila sem ponoči iz grada in jo ubrala peš nekaj kilometrov daleč do bližnje železniške postaje ter se odpeljala s prvim vlakom v Berlin. Grof Domski, knez mojih sanj, se ni mogel strinjati z mojo nakano, da bi v svojem poklicu nadalje delovala. Posvetoval se je s pravnimi zastopniki in je hitro prišlo do razporeke. Vsekako je ta ljubavni dogodek zame take važnosti, da ga ne bom nikdar pozabila in obžalovala.

Jaz in Chaplin.

Ljubil me je zdravnik, moder in plemenit človek, čigar življenje je samo žrtvovanje za trpeče človeštvo. Moje srce me je vlekelo k njemu iz občudovanja in naklonjenosti; vse, kar je bilo v njegovem bitju nežno in genljivo, me je mikalo k njemu. Ljubila sem ga, a zavržala, zakaj hrepenela sem po samostojnem življenju in si domnevala, da mora zdravnikova žena biti pripravljena, žrtvovati se in skrbeti za svojega moža.

Potlej sem srečala na veliki pojedini v Adlonu v Berlinu Charlija Chaplina. Bil je v Angliji na dopustu, poln slave, in je prišel na Nemško, kjer so bili njegovi filmi dotlej meznani. Zame je bilo samo ime — drugega nič. Precej pozno sta prišla na pojedino dva gospoda, eden

visok, drugi pa vitek, nekoliko manjši, s kodrasto glavo. Moj gostitelj ju je prijazno pozdravil in ju posadil tik nas.

Tako sem se sešla skupaj pri meni mizi s Charlijem Chaplinom. To je bil njegov prvi večer v Berlinu. Prav nič ni znal nemško, a jaz niti besedice angleško, vendar je bil videti ves očaran.

Govorili smo v pantomimi. Pripravil me je v smeh, ko sem se trudila pojasniti, kaj bi mu rada rekla. Kako velik traged bi mogel biti! Tako vsestranski in odličen je in ima dušo velikega, velikega umetnika.

Umetnikova snubitev.

Zaljubila sva se, zaročila in preživela v Ameriki višek sreče in veliko bedo, ki čaka na temperamentne zaljubljene ljudi. Bila sva nepopisno srečna in strašno žalostna. Razstala sva se in to iznova poskušala! In tako je to šlo naprej. Zdaj je podoba, kakor da sva se v prijateljstvu razšla.

Seznanila sem se z Rusom Tadejem Stykom, ki me je silno ljubil. Bil je lep, čil in čvrst mladenič. Slikal je prekrasno mojo sliko, ki sem jo prejela v dar, ker je ni hotel nikomur izročiti razen meni, »svoji ljubljeni Poljakinji«. Odklanjal je velike vsote denarja od ljudi, ki bi jo bili radi kupili. Ko sem v Los Angelesu dobila sliko, je bil ravno Chaplinov god, in jaz sem vedela, da ga bo silno razveselila moja čudolepa slika. Poslala sva mu jo v dar za vezilo, dasi sem imela takrat Tadeja Styka jako rada.

Tadej je dejal, da mu je to moje početje s sliko strlo srce, a tega ne verjamem. Šaj običajno govorimo, da je naše srce strto, ali strta srca zopet ozdravijo, sicer bi bil Kupidu kmalu brez dela.

Rudyard Kipling:

Milijonar in njegov sin

(Iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

Malone nevidno se je zasukalo krmilno kolo v Diskovih rokah. Malo hipov pozneje je sikajoč val pljusnil po strani preko ladje, zadel strica Saltersa med pleča in ga zmočil od glave do nog. Hrakajoč in pljuvajoč je vstal in odšel na sprednji konec, kjer pa ga je premočil nov val.

»Poglej, kako ga tatej podi po vsem krovu,« je rekel Dan. »Stric Salters misli namreč, da obsega njegov četrtnski delež tudi jadrovinjo. Tatej ga je že na dveh voznjah, takole zmočil. Hej! Ta ga je pa ujel v trebuh!« Stric Salters se je bil zatekel v zavetje ob sprednji jambori, a val ga je ujel nad kolena. Diskov obraz je bil prazen, neizrazit kakor obraz krmilnega kolesa.

»Mislim, da bi ladja zložnejše vozila pod velikim jadrom, Salters,« je dejal Disko, kakor da ne bi bil ničesar opazil.

»Potem pa razvij tistega starega svojega zmaja,« je rohnela žrtev skozi oblak prše, »samo mene ne delaj krivega, če se kaj pripeti. Pen, pojdi takoj dol in spij svojo kavo. Malo več pameti bi bil že moral imeti in ne pohajkovati po krovu ob takim vremenu.«

»Sedaj bosta srkala kavo in igrala šah, dokler ne pridejo krave domov,« je dejal Dan, ko je stric Salters segel Pena v sprednjo kabino. »Vse kaže, da jima bomo za izpremembo vsi sledili. Na božjem svetu ni nič bolj dolgočasnega kakor ribolovska ladja, kadar ne lovijo.«

»Veseli me, da si se oglašil, Danček,« je zaklical Dolgi Jack, ki se je oziral na okoli, s čim bi se zabaval. »Dobro sem že pozabil, da imamo novega potnika, ki se skriva pod tistim mornarskim klo-

bukom. Ni dolgega časa za njega, ki ne pozna vrvi. Privedi ga sem, Tom Platt, da ga bomo malo učili.«

»To pot nimam prstov vmes,« se je Dan zarežal. »Sam moraš iti. Tatej je učil mene s koncem vrvi v roki.«

Celo uro je Dolgi Jack pojal svojo žrtev gor in dol in ga učil, kakor je dejal, »reči na morju, ki jih mora vedeti vsak mornar šlep, pijan ali speč«. Na sedemdesetonski ribiški ladji s kratko sprednjo jamboro ni mnogo vrvi, a Dolgi Jack je imel poseben dar, da se je izražal. Ko je hotel obrniti Harveyjevo pozornost na debelo vrv, je vteknil prste dečku za vrat in ga pustil pol minute zlijati vanjo. Razliko med spredaj in zadaj je vobče podčrtaval s tem, da je podrgnil Harveyjev nos ob drevesu, in le go vsake vrvi mu je vtisnil v spomin s tem, da ga je ošvrknil s koncem vrvi same.

Pouk bi bil vse lažji, da bi bil krov sploh prost, ampak vse je kazalo, kakor bi na njem bilo prostora za vse mogoče stvari samo za človeka ne. Spredaj je bilo sidrovo vreteno in njegove vrvi, veriga in konopne sidrove vrvi, in ni bilo prijetno, če si se spotaknil čez nje; nadej se cev peči sprednje ladje pa kadi in čebril ob sprednji lini za ribja jetra. Zada- ja za temi je zavzemalo sprednje drev- vo in pokrov glavne lince ves prostor, ki ga niso rabili za sesalke in obore za trebljenje. Zatem so prišla cela gnezda čolnov, privezana k obročnim stolkom na zadnjem krovu, hiša s kadmij in različni drugimi rečmi, privezanimi okrog nje, in naposled veliko drevo, šestdeset čev- liev dolgo, v svojem podporišču.

Tom Platt si kajpada ni mogel brzda- ti svojega jezika in je na debelo in širo- ko in prav nepotrebno opisoval jadra in drogove na stari bojni ladji »Ohio«.

»Ne zmeni se za to, kaj govori, ne- dolžnik. Tom Platt, ta naša kišta ni »Ohio«, vsega mi boš zmešal, fanta.«

»Za celo življenje bo uničen, ako ga pričneš na tak način učiti, kaj je spredaj in kaj zadaj,« je ugovarjal Tom Platt. »Daj mu priliko, da spozna nekoliko glavnih načel. Jadranje je umetnost, Harvey, kakor bi ti jaz pokazal, če bi te imel v...«

»Poznamo to. Toliko bi klepetal vani, da bi bil mrtev in mrzel. Le tiho, Tom Platt! Na, kako bi po vsem tem, kar sem ti povedal, snel jadro, Harvey? Vze- mi si časa, preden odgovoriš.«

»Tisto je bi potegnil noter,« je rekel Harvey in kazal na odvetno stran.

»Kaj? Severno Atlantsko morje?«

»Ne, drevo. Potem bi potegnil vrv, ki si mi jo pokazal, tja nazaj...«

»Tako ni prav!« je posegel Tom Platt vmes.

»Mir! Fant se uči in še nima vseh imen v glavi. Naprej, Harvey.«

»Ej, to je rogeli. Zataknil bi vrv v ro- geli, potem pa dal dol...«

»Spustil jadro nizdol, otrok, spustil nizdol!« je popravljal Tom Platt v stro- kovnjaških bolečinah.

»Spustil bi nizdol vrat pa debelo vrv,« je nadaljeval Harvey. Ta imena so mu ostala v glavi.

»Položi roko nanje,« je velel Dolgi Jack.

Harvey je storil, kakor mu je bilo re- čeno. »Spustaj nizdol, dokler ne pride tista vrva pentlja — na zadnji objadr- ni vrvi — ne, cevno uho je — dokler ne pride cevno uho do tal. Potem bi jo po- vezal tako, kot si mi povedal, in potem bi zopet dvignil vrat debele vrvi.«

Nesrečna ljubezen v ženskem samostanu.

V nekem ženskem samostanu blizu Varšave je služil že dolga leta za hlapca neki Jan, ki je opravljal vsa najtežja dela. Pred tremi meseci pa je prišla v sa- mostan neka mlada opatica, v katero se je Jan, ki mu je plula po žilah še razbo- rita mladeniška kri, hudo zaljubil. Pisal je častiti sestrin ljubavna pisma in več- krat se ji je poskušal tudi približati, toda opatica je vsakokrat odbila njegovo pro- šnjo. Pred dnevi pa je zvesti služabnik zapretil svoji izvoljenki, da jo bo ubil, če ga ne usliši. Njegove grožnje se je opatica tako prestrašila, da je javila za- devo prednici, ki je o tem obvestila po- ličijo. Ko so potrkali na Janova vrata de- tektivi in jih s silo odprli, so ga našli — mrtvega.

Dvajsetletnik govori 44 jezikov.

Na univerzi v Giessenu je bil promo- viran te dni za doktorja filozofije viso- košolec Helmut Arntz, ki je star šele 20 let in je nedvomno eden najmlajših dok- torjev filozofije na svetu. Posebno za- nimivo pa je dejstvo, da je mladi doktor pravi fenomen, saj govori gladko 44 raz- ličnih jezikov in narečij.

Vseučiliška stolica za zrakoplovstvo.

Te dni je sovjetska vojaška zrako- plovna akademija dokončala deseto leto svojega obstoja. V tem institutu se vzga- ja ves boljševiški višji tehnični personal za vojaško zrakoplovstvo. Akademija ima celo vrsto specialnih stolic. Samo o zrakoplovstvu se na akademiji predava na devetih stolicah. Akademija sestoji iz

visoke šole za vzgojo zrakoplovnih po- velikov in inženjerjev, iz znanstveno- preiskovalnega instituta s množestvi- umi laboratorij ter naposled iz poseb- nega konstruktorskega oddelka, ki rešuje komplicirane naloge na konstrukcijah le- tal in zrakoplovov.

Artista kot — zapeljivki.

Predpreteklo noč sta bili na Dmaju aretirani dve zelo elegantni dami, ki sta v bližini cerkve sv. Stefana nagovarjali mimo idoč moške in jih vabili s seboj. Ker sta bili ženski le preveč vsiljivi, ju je morala policija aretirati. Kako pa se je policijski uradnik pri zaslišanju začu- dil, ko je ugotovil, da sta »dame« — arti- sta Gosmann in Lerch, ki sta bila že večkrat kaznovana zaradi homoseksual- nosti.

»Pozabil si vtekniti malo vrv, pa s ča- som in pomočjo se boš že naučil. Za vsako vrv na krovu je dober in pošten vzrok, sicer bi jo vrgli čez krov. Me razumeš? To se pravi, da ti vtikam do- larje v žep, ti mali, suhi naš potnik, tako da boš mogel potem, ko bo žep poln, voziti iz Bostona do Kube in boš vsako- mur lahko povedal, da te je Dolgi Jack vsega naučil. Sedaj pa te bom malo nau- pil po ladji, imenoval vrvi, ti pa boš polo- žil roko na vsako, ki jo imenujem.«

Prišel je, a Harvey, ki se je čutil pre- cej utujenega, je stopal počasi k vrvi, ki mu jo je imenoval. Tedaj mu je konec vrvi oplazil rebra, da mu je skoraj sa- pe zmanjkalo.

»Kadar boš sam imel svojo ladjo,« ga je poučil Tom Platt s strogimi očmi, »boš lahko počasi stopal pri izvrševanju ukazov. Dotlej pa kar teci, da izpolniš povelje. Še enkrat — da bo bolj držalo.«

Harvey je bil ves rdeč od vaje in ta poslednja vežba ga je dodobra pogrela. No, bil je posebno prebrisan fant, sin jako razumnega očeta in jako rahločut- ne matere in je bil dobre, odločne nara- ve, katero je sistematično kvarjenje sko- raj izpremenilo v trmasto svojeglavost. Ozrl se je po ostalih mornarjih, a je opa- zil, da se niti Dan ni smejal. Jasno mu je bilo, da je to spadalo k dnevnemu de- lu, da si je strašansko bolelo. Radi tega je požrl namigljaj, se davil, zahropel in se zarežal. Ista prebrisanost, ki ga je privedla, da je tako zlorabljal mater, ga je dodobra prepričala, da ne bi nihče na ladji razen morebiti Pena prenašal naj- manjše bedastoče. Človek se veliko nau- či od samega glasu, s katerim se izreče ukaz. Dolgi Jack mu je imenoval še pet, šest vrvi in Harvey je plesal po krovu liki jegulja ob odtoku morja, pri tem pa je eno oko venomer upiral v Toma Platta.

Najnovejša iznajdba.

Konzerva z zapiralom na zobce...

Mali oglasi

Razno

MARTIN SAFRAN, sobo, črkoslikar, plaskar in ličar. Maribor. Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 884

ALI VAM JE ŽE ZNANO, milostiva, da moderniziram klobuke ceneno in okusno? Pridite in prepričajte se! — Modni salon A. Hobacher — Aleksandrova c. 11. 827

JOS. TICHY IN DRUG. Konces. elektrotehnično po- djetje. Maribor. Slovenska ul. 16, tel. 27-56, proizvajala elektroinstalacije, stanovanj- skih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroin- stalacijskega blaga po kon- kurenčni ceni. 519

Prodaj

ZLAHTNE BRESKVE. 24-letne cepljenke sadnega iz- bora za Slovenijo, španski be- zeg, enojen in poljen, lila, tempordeč in bel, 3-letne cep- lenke s cvetnimi popki — »Prunus triloba« in debela plodna jagoda »Rdeča kapica« iz Svabske. Maribor. Melj- ska c. 40. 889

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO, solčno, oddam s 1. aprilom, Tattenbachova ul. 20, I., des- no. 963

OPREMLJENO SOBO, z električno lučjo, oddam s 1. aprilom. Loška ulica 5, vrata 10. 906

Službo išče

TRGOVSKA POMOČNICA išče službo v Maribor. Poma- gala bi tudi v gospodinjstvu. Dopise na upravo lista pod: »Pomočnica«. 898

VDOVA

poštena in zanesljiva, želi zaposlitve kot snažilka vi- sarniških prostorov ali kaj silnega. Gre tudi kot po- strežkinja k mirni stranki. Nasipna ulica 58. 912

SLUŽBO GOSPODINJE

išče samostojna starejša go- spa, izučena v vseh delih, gre tudi na delo. Cenjene po- nudbe pod »Samostojna go- spodinja« na upravo »Večer- nika«. 920

Pouk

NEMŠČINA v 6 mesecih! Lahka metoda. Zajemčen uspeh. Naslov v upravi. 952

VELEZANIMIVI ROMAN

PROKLETSTVO LJUBEZNI

DOBITE TUDI V UPRAVI »JUTRA IN VECERNIKA«

MARIBOR, GOSPOSKA UL. 11

CENA ZA OBA DELA 35 DIN

Oblastveno dovoljena

razprodaja

od 3. marca 1933 dalje.

Radi opustitve trgovine se bo **prodajalo blago po globoko znižanih cenah.** Ne opustite radi tega prilike za nabavo naj- cenejšega blaga v moji bogati sortirani zalogi! Prodajalo se bo kamgarn za gospode angleškega in češkega izvora, lepi deseni za športne obleke, blago za tlenhcoate, blago za damske obleke vseh vrst: crepe de chine, crepe satin, crepe faile, vzor- časta svila, bombažno in končeno sukno za don ače obleke, različna konfekcija za gospode, približno 200 vrst krzna, frenge, zephire, popelne za perilo in drugi raz- lični predmeti.

Kot plačilo se bodo sprejemale tudi hra- nilne knjižice. Dosedanjim odjemalcem se bo izplačilo izjemoma dovolilo v obrokih.

Popust 20-50% L. Ornik, Maribor

1. govec

Koroška cesta št. 9

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani;

predstavniki izdajatelja in uredniki: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavniki STANKO DETELA v Mariboru.